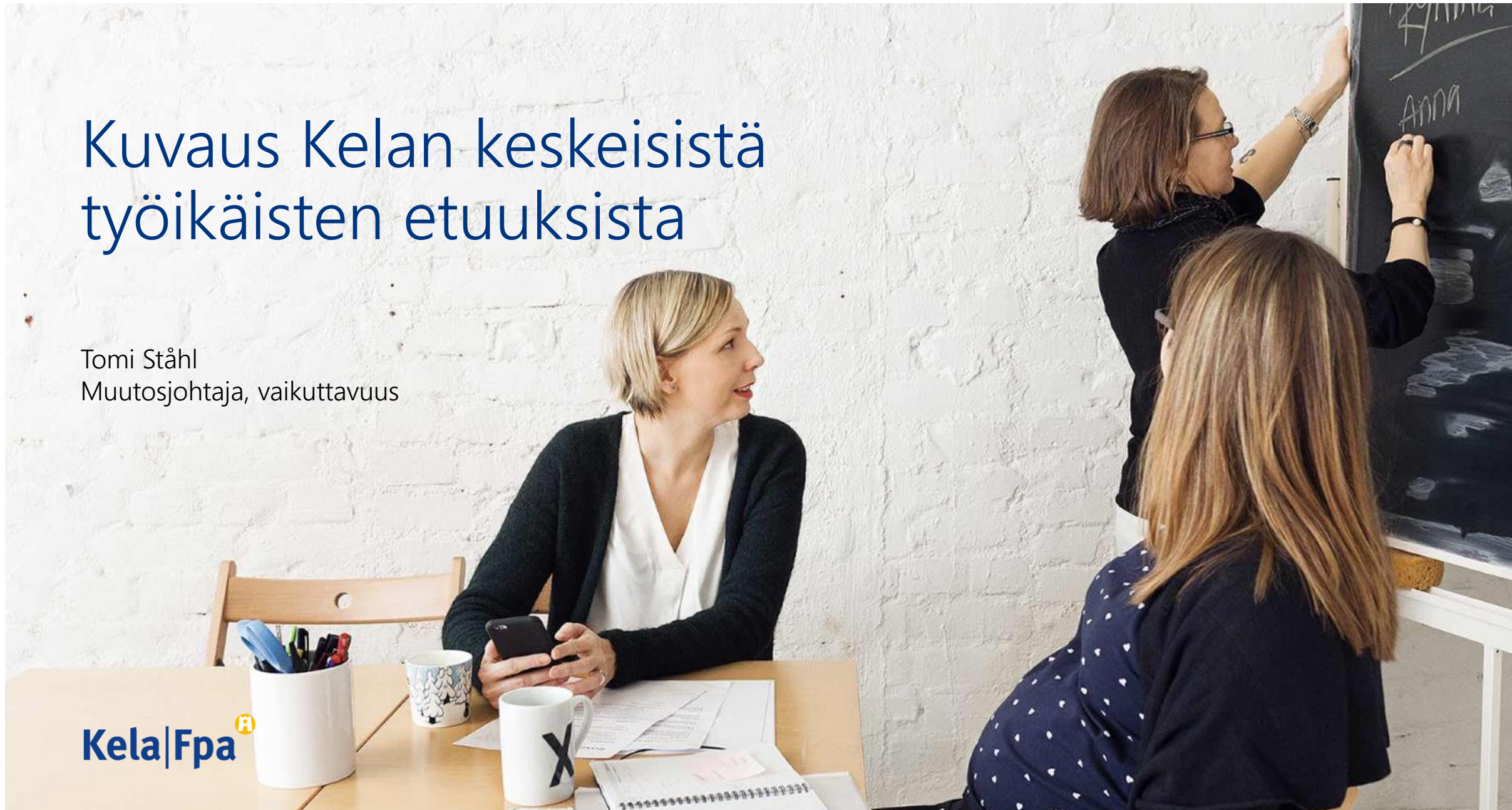

Kuvaus Kelan keskeisistä työikäisten etuuksista

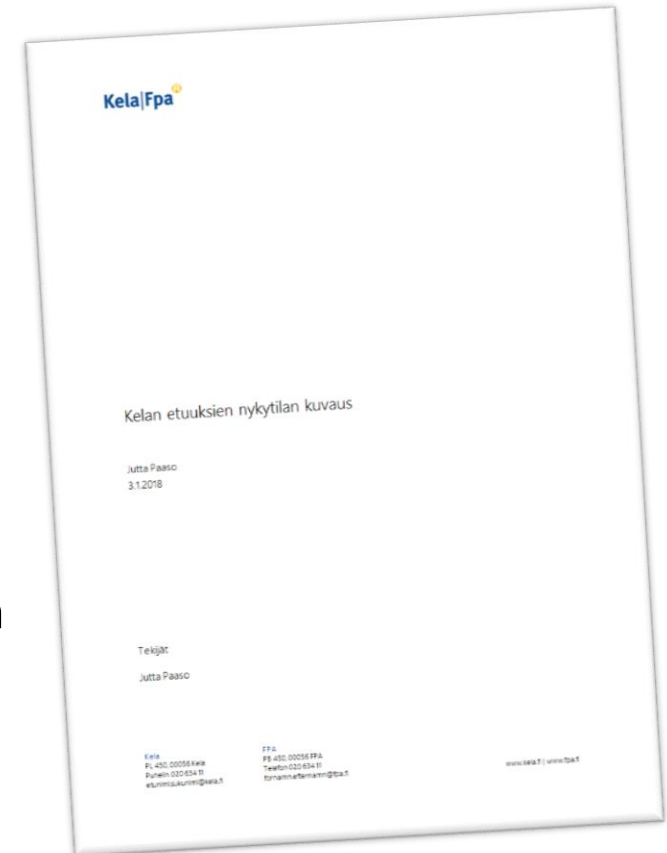
Tomi Ståhl
Muutosjohtaja, vaikuttavuus

Kela|Fpa®

Toimi-hanke ja Kelan kuvaus Kelan keskeisistä työikäisten etuuksista

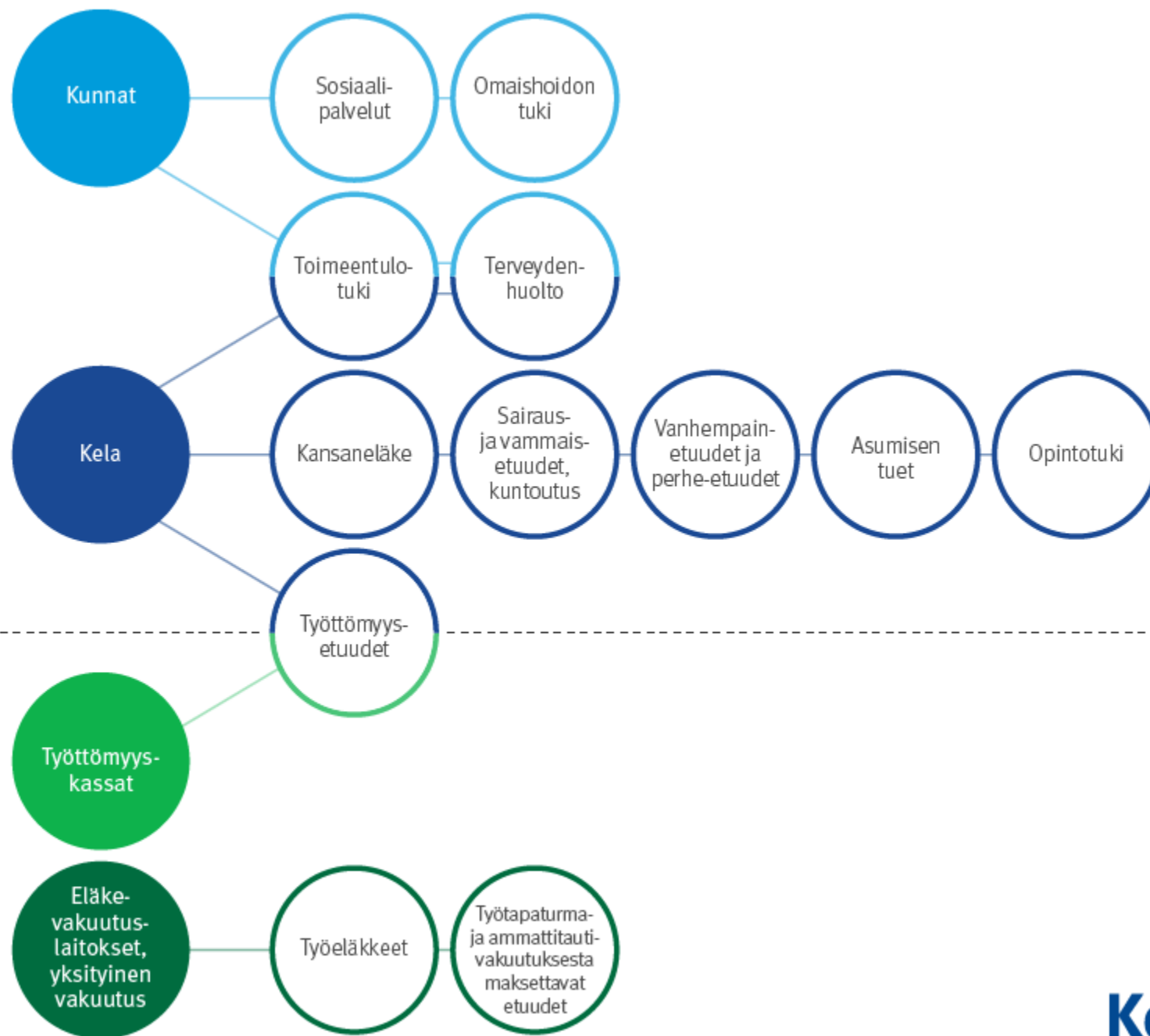
- Laadittu sosiaaliturvan uudistamistyön tueksi.
- Tarkoituksena antaa neutraalia tietoa tämän hetkisestä etuuslainsäädännöstä, jonka pohjalta tämän hetkistä tilannetta voidaan arvioida ja käyttää pohjana uusien mallien luomisessa.
- Luotu Toimi-hankkeen tarpeisiin, mutta kuvausta on tarkoitus ylläpitää jatkossa ja laajentaa muihinkin Kelan myöntämiin etuuksiin.
- Kuvauksessa ei ole kuvattu kaikkia Kelan myöntämiä etuuksia, vaan kuvaus on toteutettu niistä etuuksista, joiden kuvaamisen on katsottu olevan tarkoituksenmukaista hankkeen päämäärien kannalta. Näin ollen kuvaukseen on valikoitunut lähinnä työikäisten etuuksia.

Suomen sosiaaliturva

○ ○ Asumiseen perustuva sosiaaliturva

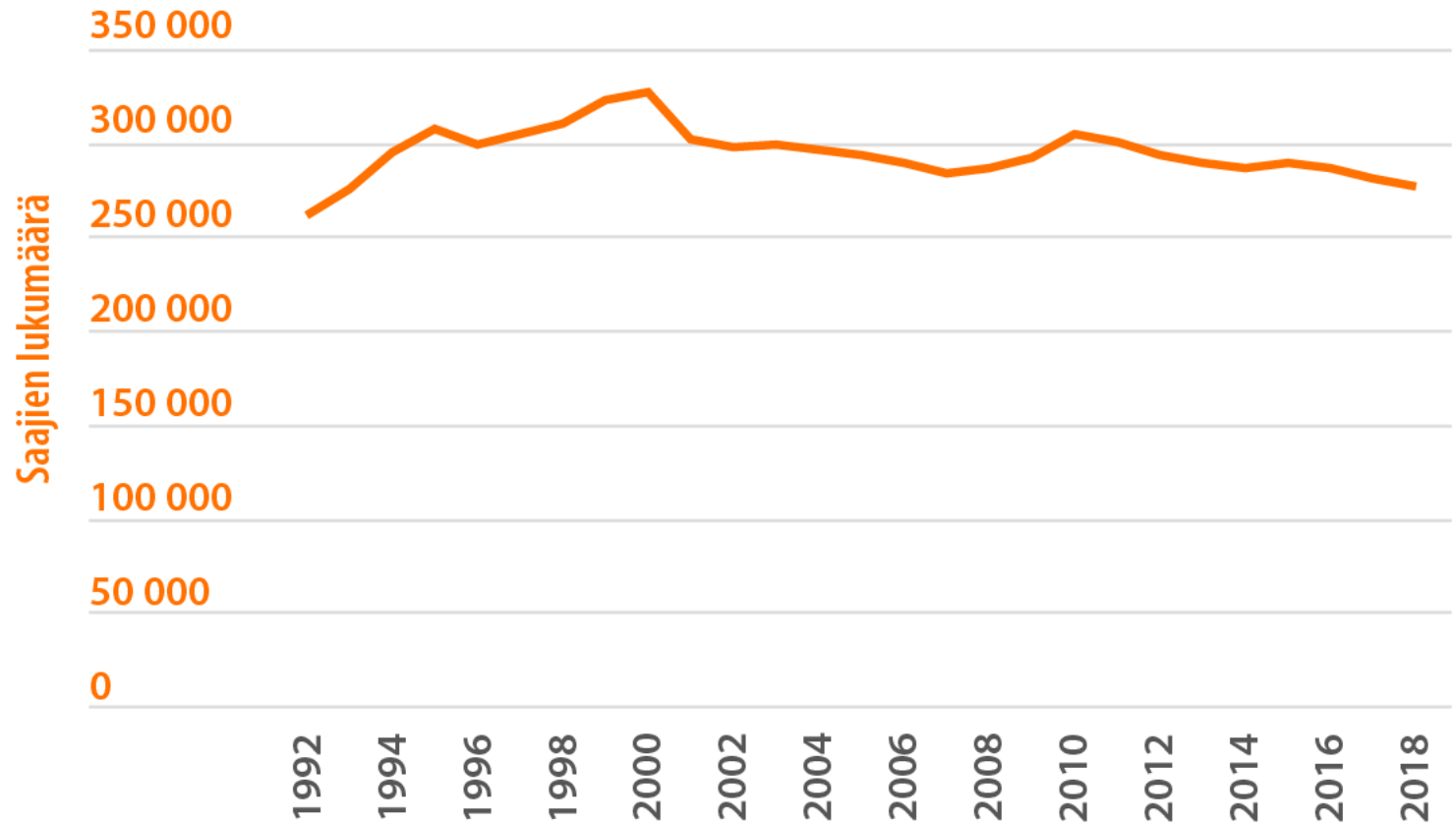
○ ○ Työntekoon perustuva sosiaaliturva

Opintotuki

- Päätoimisen opiskelun yleinen tukimuoto.
- Tarkoituksena on turvata päätoimisesti opiskelevan henkilön toimeentulo opintojen aikana.
- Opintotukea voidaan myöntää Suomen kansalaiselle, joka harjoittaa Suomessa oppivelvollisuuden jälkeisiä opintoja jotka kestävät yhtäjaksoisesti vähintään kaksi kuukautta.

Opintotuen* saajat lukuvuosina 1991/1992—2017/2018

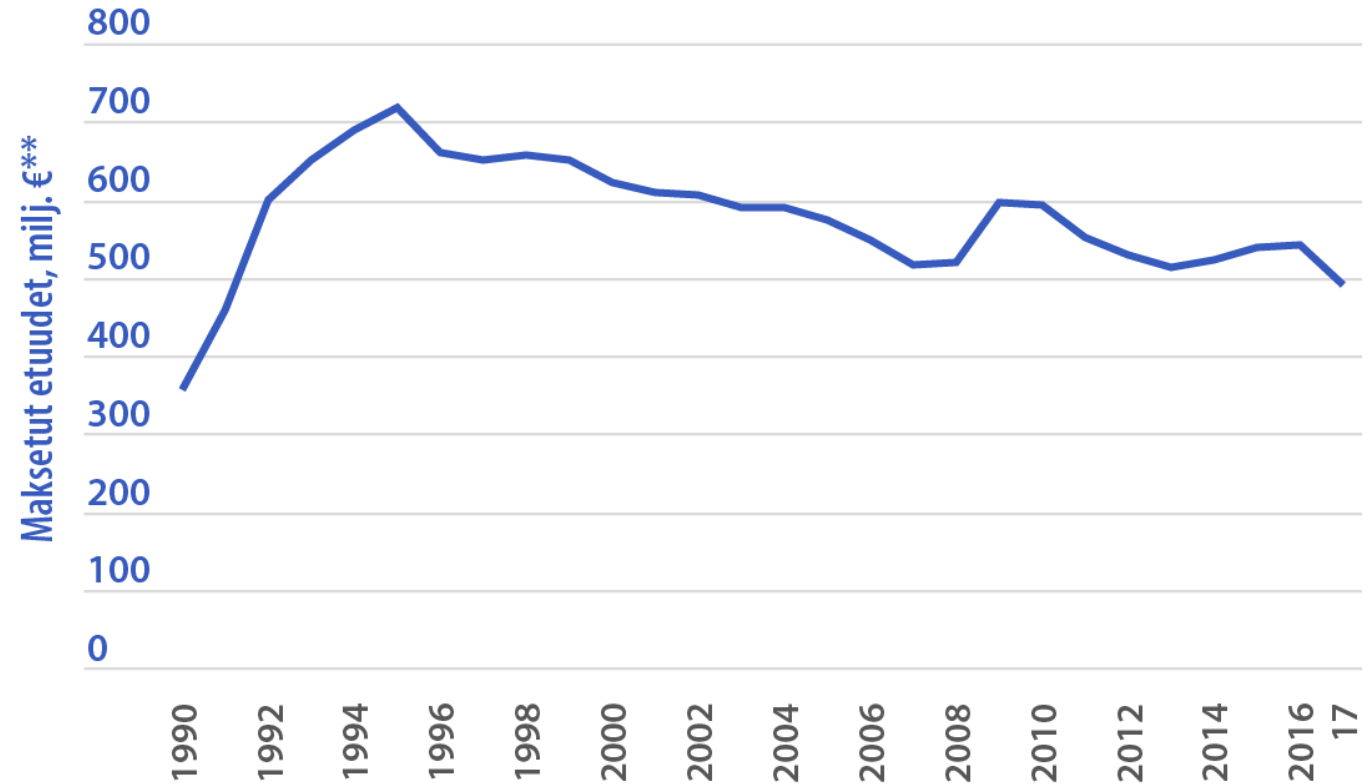
*Aikuisopintoraha, asumislisä, opintolainan valtiontakaus ja opintoraha.

Opintotuki

- Opintorahan määrä on säädetty laissa.
  - Itsenäisesti asuvalle täysi-ikäiselle korkeakouluopiskelijalle 250,28 e/kk.
- Keskimääräinen opintotuki joulukuussa 2017 (opintoraha, asumislisä ja lainantakaus) oli 736 euroa.
- Valtaosa opiskelijoista siirtyi yleisen asumistuen piiriin vuonna 2017, joten vuonna 2018 asumislisää maksettiin vain 9,2 miljoonaa euroa.

Opintotukietuuksien* kustannukset

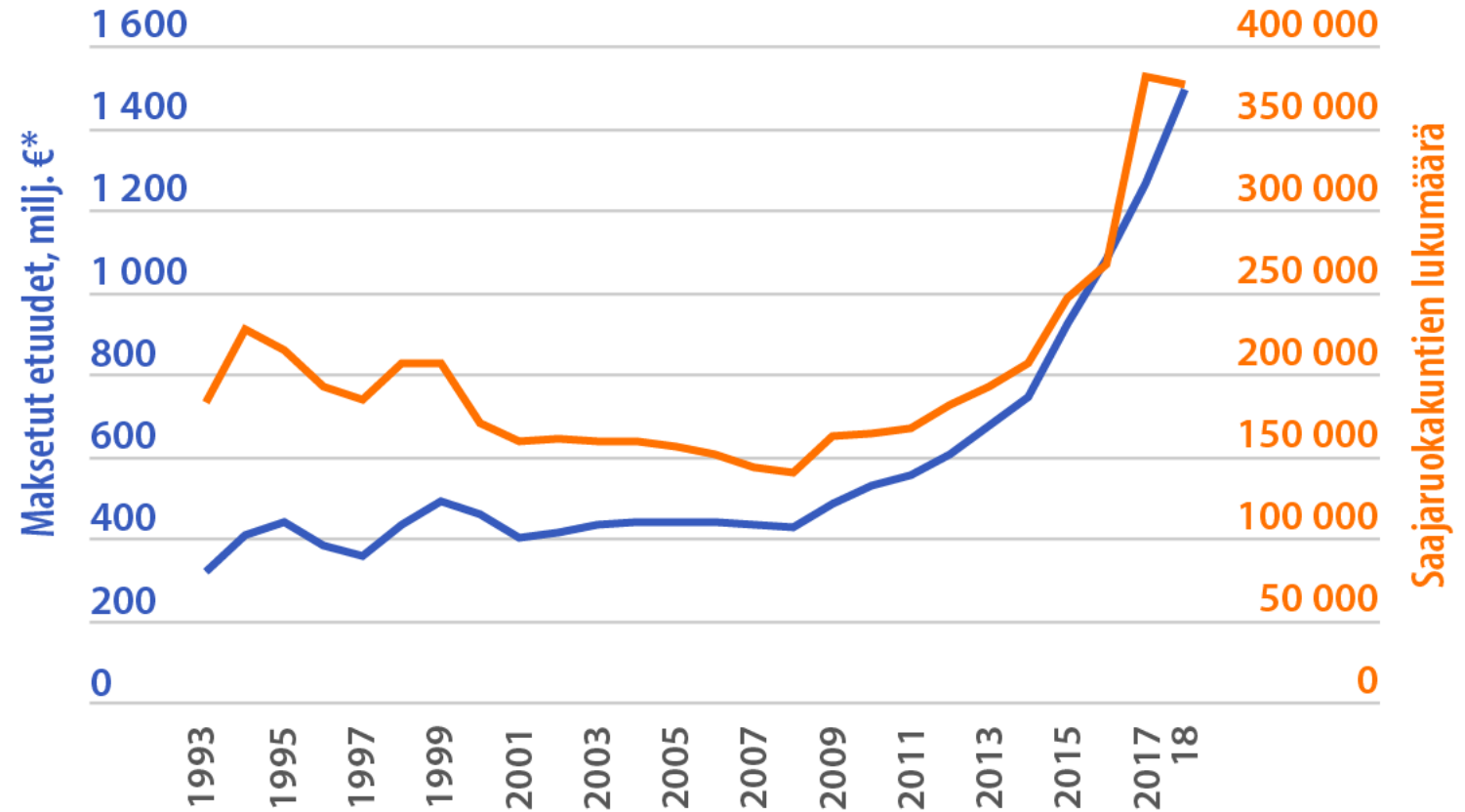
* Aikuisopintoraha, asumislisä, ateriatuki, korkotuki- ja avustus, opintoraha, takausvastuusuoritukset ja opintolainahyvitys.

** Vuoden 2018 rahassa

Yleinen asumistuki

- Tarkoituksena on alentaa pienituloisten asumismenoja ja turvata kohtuullinen asumistaso.
  - Yleisessä asumistuessa hyväksyttävät enimmäisasumismenot määräytyvät ruokakunnan koon ja asunnon sijainnin mukaan.
  - Keskimääräinen ruokakunnalle maksettu asumistuki joulukuussa 2018 oli 320 euroa kuukaudessa ja asumismenot keskimäärin 596 euroa kuukaudessa.
- Pienituloisimpien kotitalouksien asumista tuetaan yhä enenevässä määrin myös viimesijaiseksi ja tilapäiseksi tarkoitetun toimeentulotukijärjestelmän kautta.

Yleisen asumistuen kustannukset ja saajat

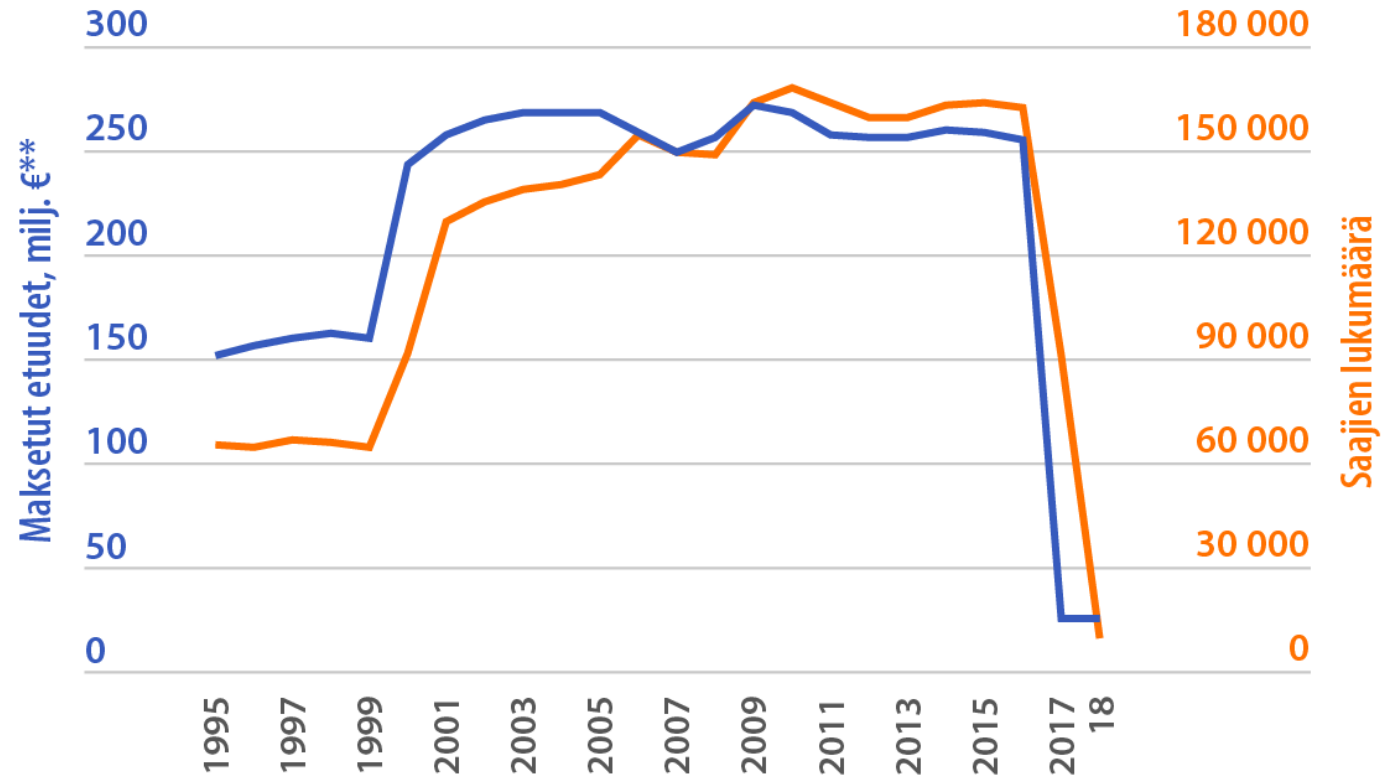

* Vuoden 2018 rahassa

Opintotuen asumislisä

- Pääsääntöisesti opiskelijat ovat siirtyneet yleisen asumistuen piiriin 1.8.2017 alkaen. Opintotuen asumislisä on kuitenkin edelleen käytössä tietyissä erityistilanteissa.
  - Opintotuen asumislisään on oikeutettu Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla vuokralla asuva opiskelija, jolla on asumismenoja.
    - Määrä on 210 euroa kuukaudessa.
    - Suomessa kansanopistossa, liikunnan koulutuskeskuksessa tai Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa maksullisella linjalla opiskeleva, oppilaitoksen asuntolassa asuva opiskelija on oikeutettu asumislisään, jonka määrä on 88,87 euroa kuukaudessa.

Opintotuen asumislisän* kustannukset ja saajat

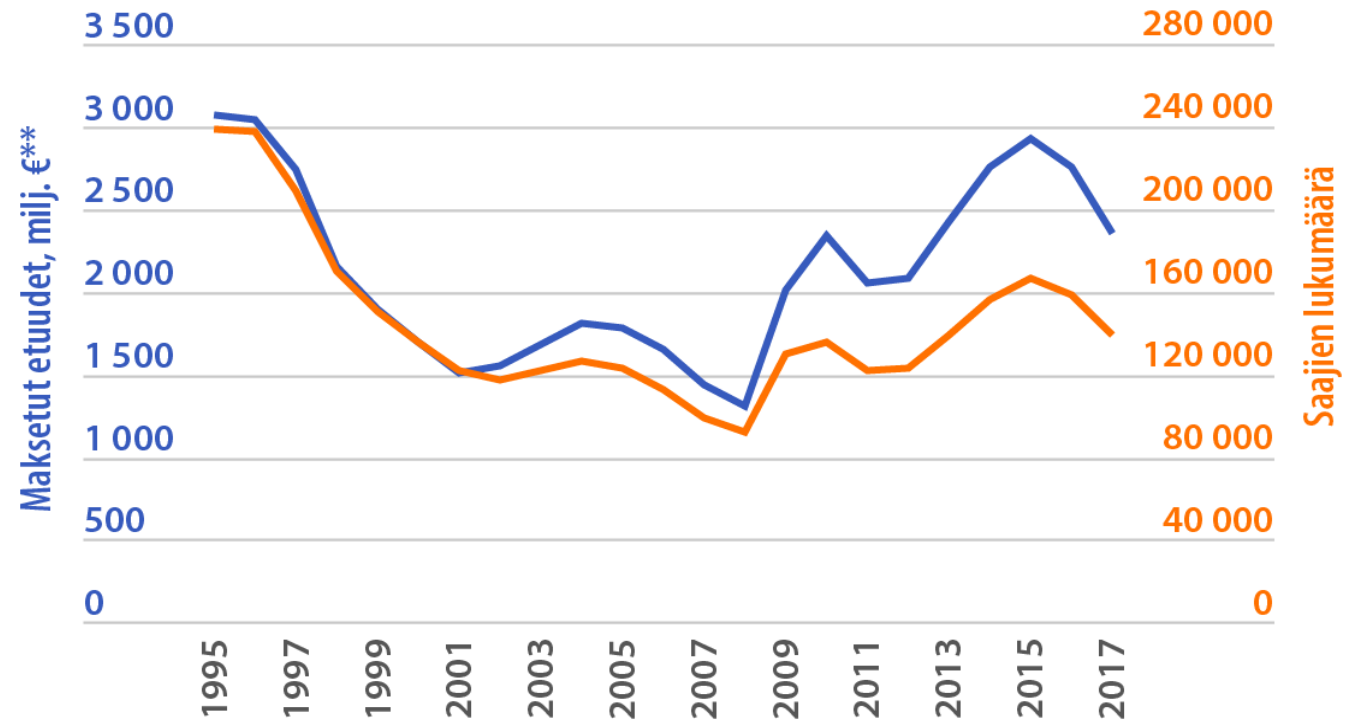
* Suurin osa opiskelijoista siirtyi yleisen asumistuen piiriin elokuussa 2017, josta lähtien opintotuen asumislisää on maksettu ainoastaan tietyissä erityistilanteissa.

** Vuoden 2018 rahassa

Työttömyysturvan ansiopäiväraha

- Työttömyyskassaan kuuluvilla, työssäoloehdon täyttäneillä työnhakijoilla on oikeus ansiopäivärahaan.
- Työssäoloehto ja päivärahauden enimmäisaika ovat vuosien saatossa vaihdelleet.
- Tällä hetkellä palkansaajan työssäoloehdon täyttyminen edellyttää 26 kalenteriviikon työskentelyä ja päivärahauden enimmäisaika on joko 300, 400 tai 500 päivää.
- Täyden etuuden saaminen edellyttää aktiivisuusedellytyksen täyttymistä.

Työttömyysturvan ansiopäivärahan* kustannukset ja saajat

* Työttömyysturvan ansiopäivärahan maksuliikenteen hoitavat työttömyyskassat.

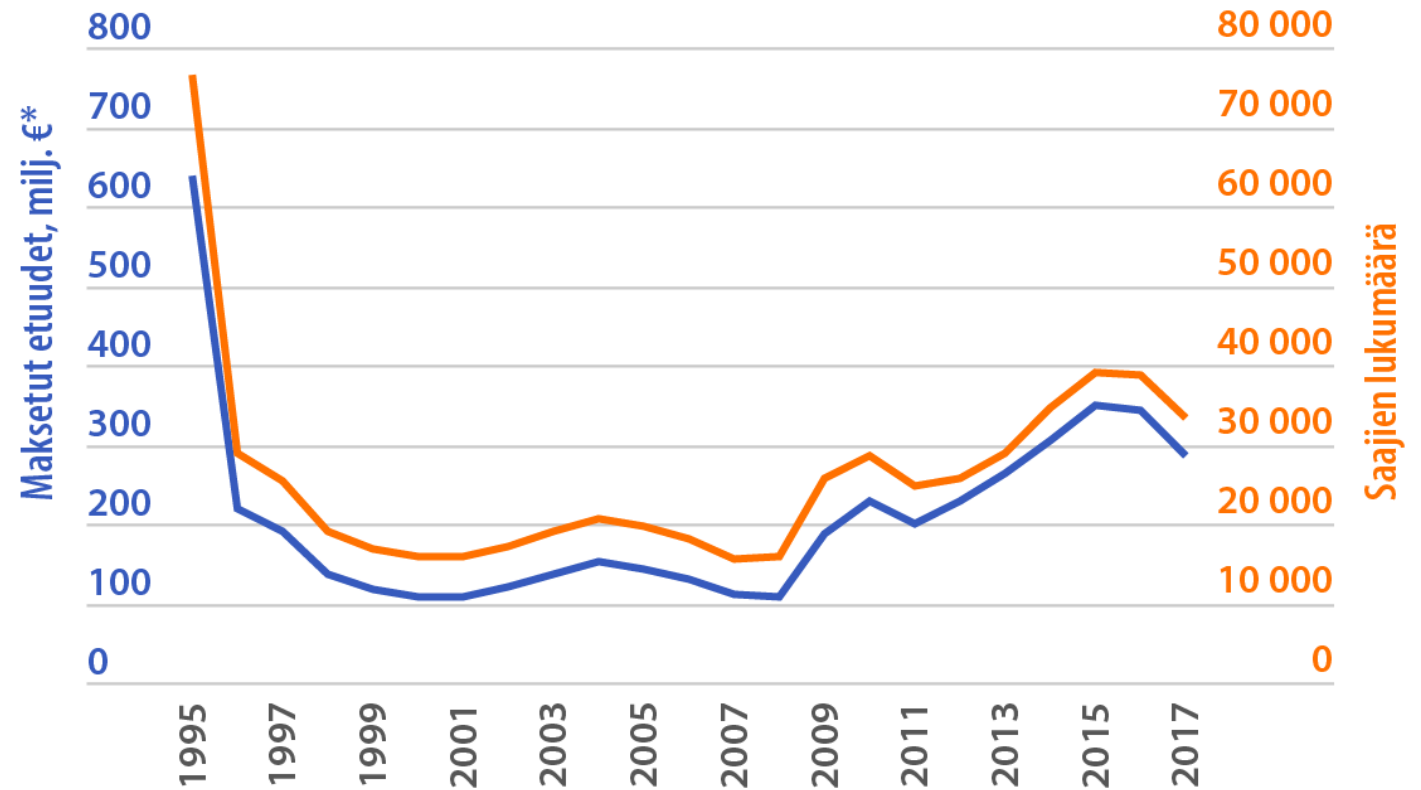
** Vuoden 2018 rahassa

Työttömyysturvan peruspäiväraha

- Peruspäivärahaan on oikeutettu työelämässä jo ollut, palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehdon täyttävä työttömäksi jäänyt henkilö.
- Peruspäivärahaa maksetaan enintään 400 päivän ajan.
  - Jos työhistoriaa on alle kolme vuotta, päivärahan enimmäiskesto on 300 päivää
  - Enimmäisajan täytyttyä työtön voi hakea työmarkkinatukea.
- Etuuden määrä lähtökohtaisesti 32,40 euroa / pv.
  - Täyden etuuden saaminen edellyttää aktiivisuusedellytyksen täyttymistä.

Työttömyysturvan peruspäivärahan kustannukset ja saajat

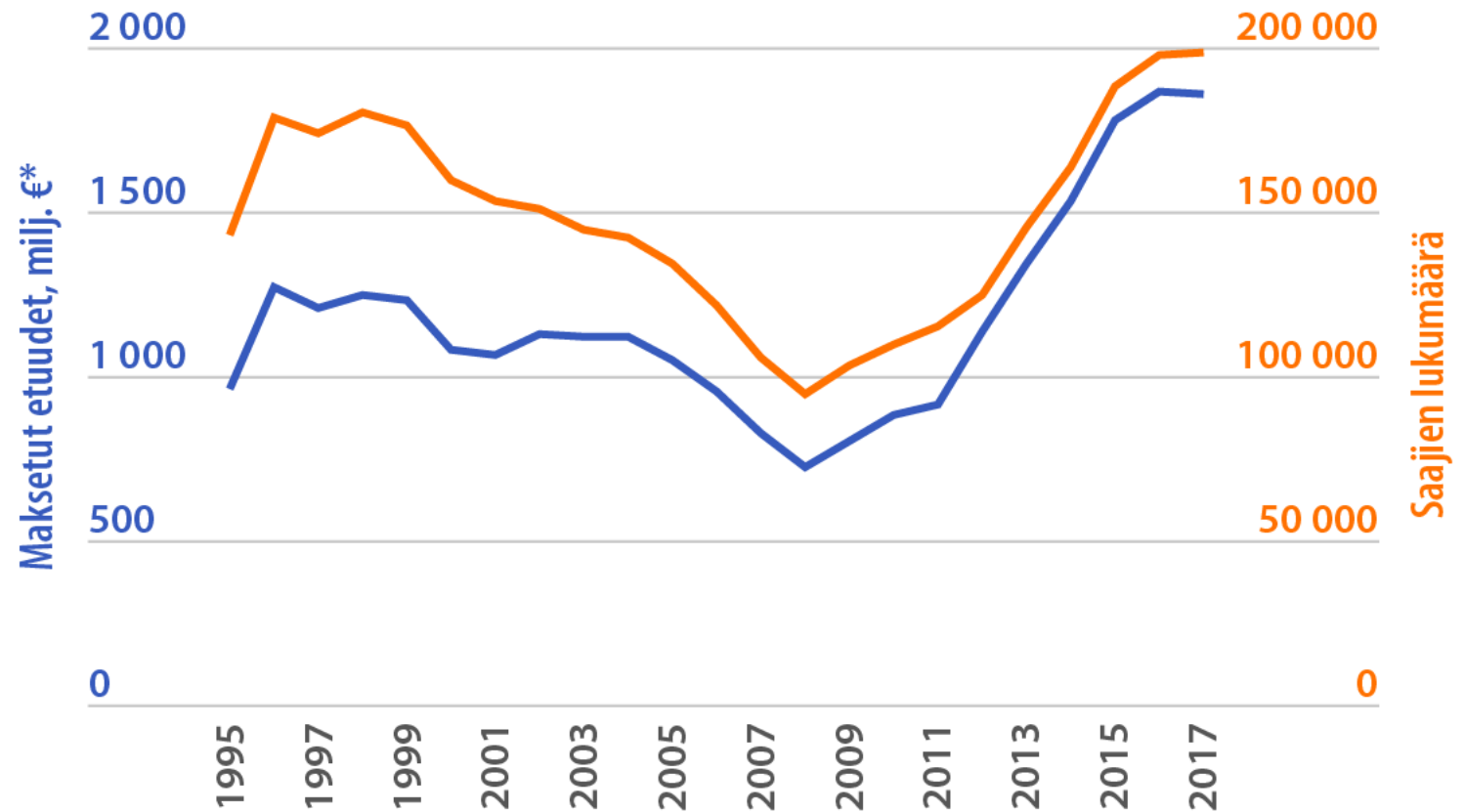

* Vuoden 2018 rahassa

Työmarkkinatuki

- Tarkoitettu työttömälle, joka tulee ensi kertaa työmarkkinoille tai joka ei ole ollut riittävän pitkään töissä (*eli ei täytä työssäoloehtoa*) ja työttömälle, joka ei voi enää saada perus- tai ansiopäivärahaa, koska niiden saamisen enimmäisaika on täyttynyt.
- Etuuden määrä lähtökohtaisesti 32,40 euroa / pv.
  - Täyden etuuden saaminen edellyttää aktiivisuusedellytyksen täyttymistä.

Työmarkkinatuen kustannukset ja saajat

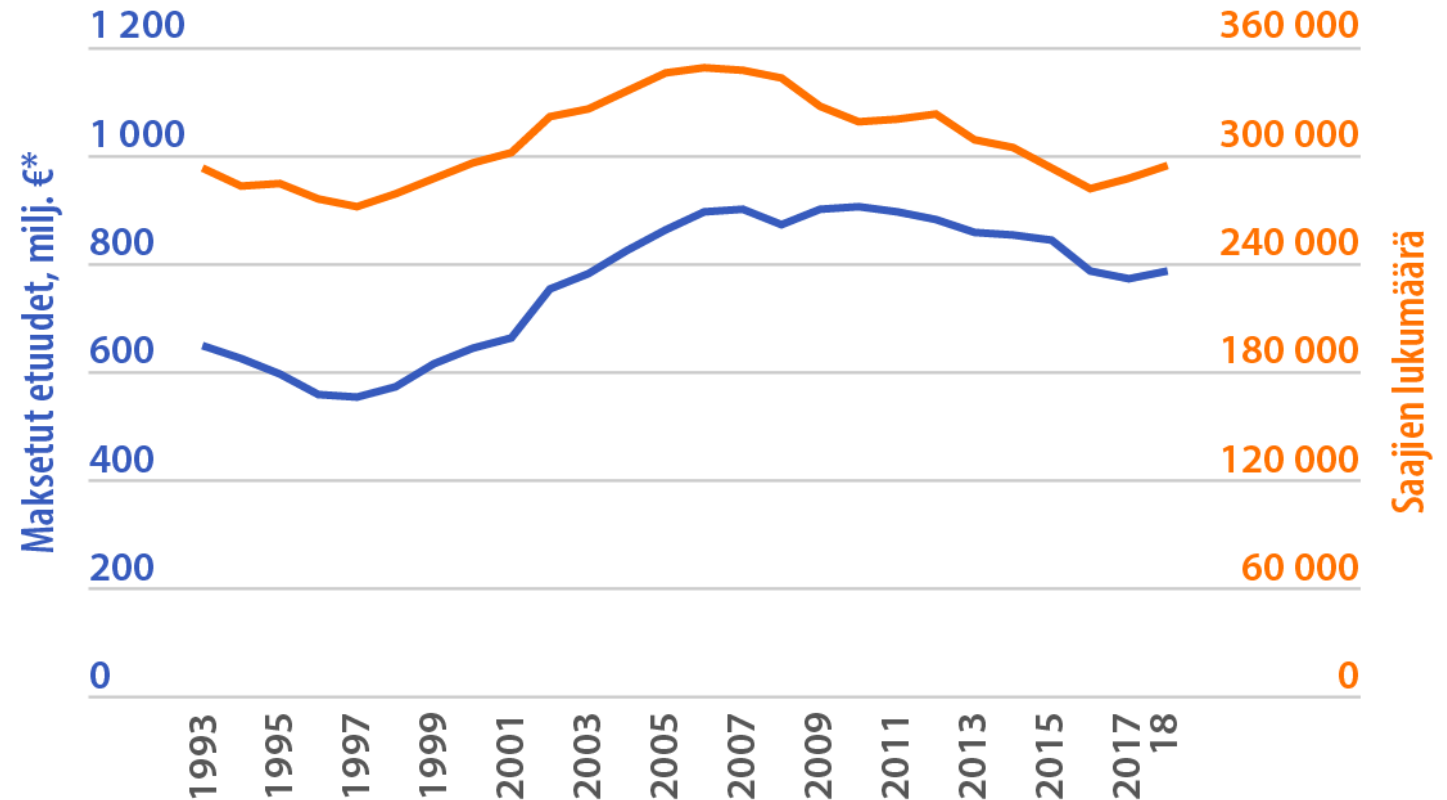

* Vuoden 2018 rahassa

Sairauspäiväraha

- Sairauspäivärahaa maksetaan korvauksena sairauden aiheuttamasta työkyvyttömyydestä. Sairauspäiväraha on tarkoitettu korvaamaan alle vuoden kestävästä työkyvyttömyydestä aiheutuvaa ansionmenetystä.
- Sairauspäivärahan määrä lasketaan yleensä verotuksessa todettujen työtulojen mukaan.
  - Mahdollista saada myös ilman työtuloja.
  - Vähimmäismäärä 27,86 e/päivä.

Sairauspäivärahan kustannukset ja saajat

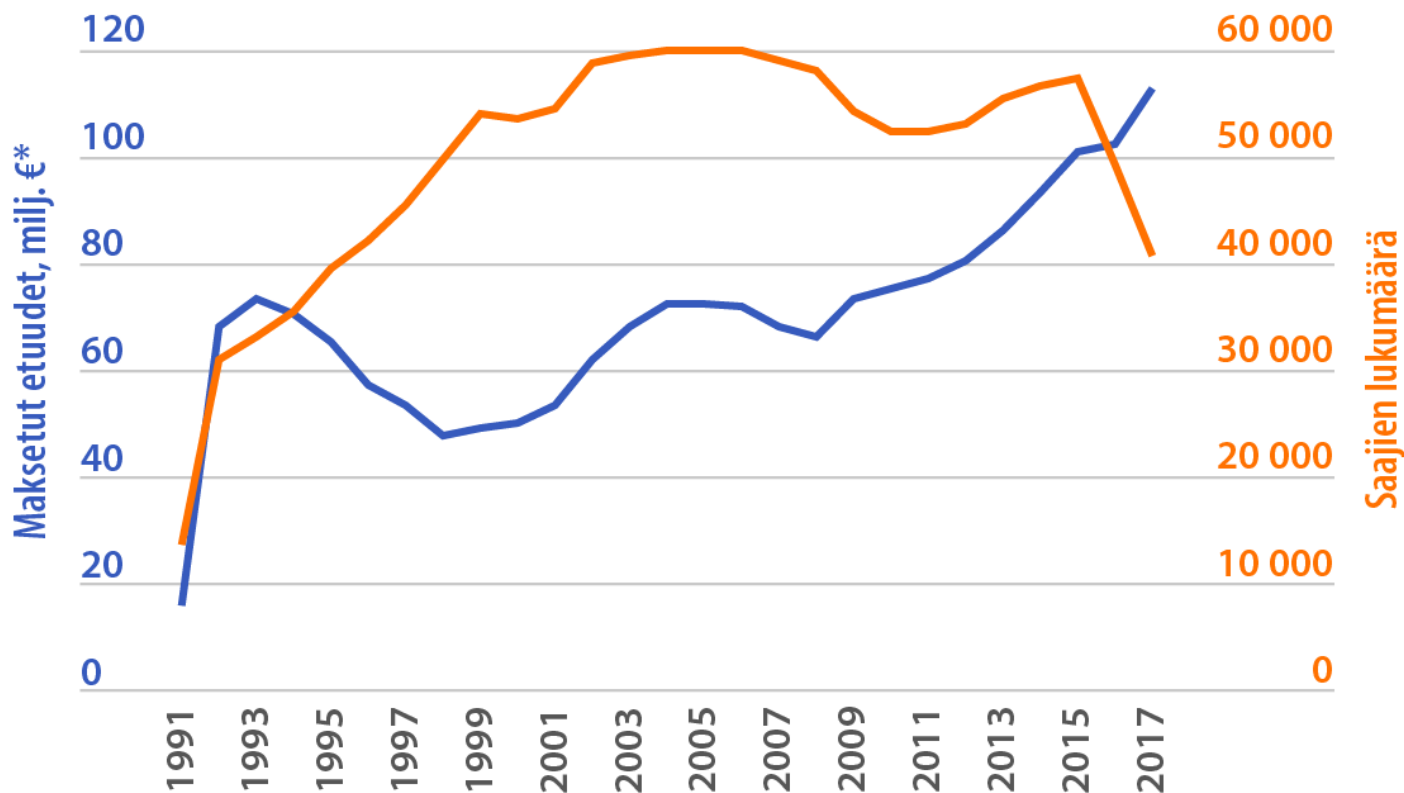

* Vuoden 2018 rahassa

Kuntoutusraha

- Kuntoutusrahan tavoitteena on turvata kuntoutujan toimeentulo kuntoutuksen aikana. Kuntoutujan toimeentulon turvaamiseksi voidaan kuntoutuksen ajalta maksaa kuntoutusrahaa, jos kuntoutuksen tavoitteena on työelämään tulo, työelämässä pysyminen tai sinne palaaminen.
- Vuosina 2012-2015 kuntoutusrahan saajamäärät kääntyivät kasvuun, mutta vuodesta 2016 lähtien saajamäärät ovat taas laskeneet. Saajamäärän vähenemiseen viime vuosina on vaikuttanut mm. harkinnanvaraiseen kuntoutukseen kohdistuneet valtiontalouden säästöt ja kuntoutus- ja sopeutumiskurssien väheneminen (mm. ASLAK-kurssien lopetus).

Kelan kuntoutusrahan kustannukset ja saajat

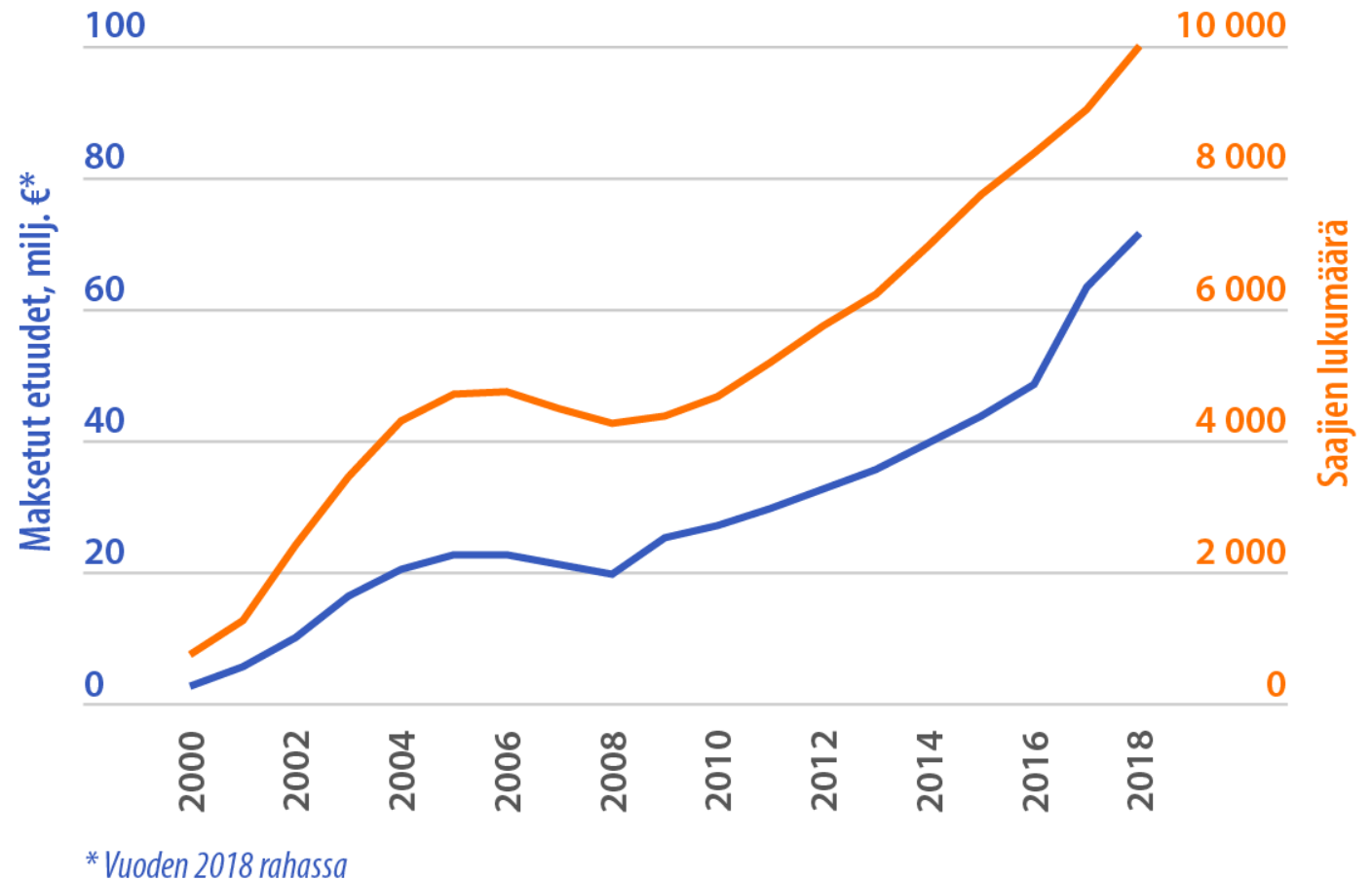

* Vuoden 2018 rahassa

Nuoren kuntoutusraha

- Nuoren kuntoutusrahan tavoitteena on varmistaa 16–19-vuotiaan nuoren ammatillisen kuntoutumisen käynnistyminen ja toteutuminen, parantaa hänen työllistymisedellytyksiään sekä turvata hänen toimeentuloa, kun nuoren työ- tai opiskelukyky ovat olennaisesti heikentyneet.
- Nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä on 31,39 e/pv (vuonna 2019).

Nuoren kuntoutusrahan kustannukset ja saajat

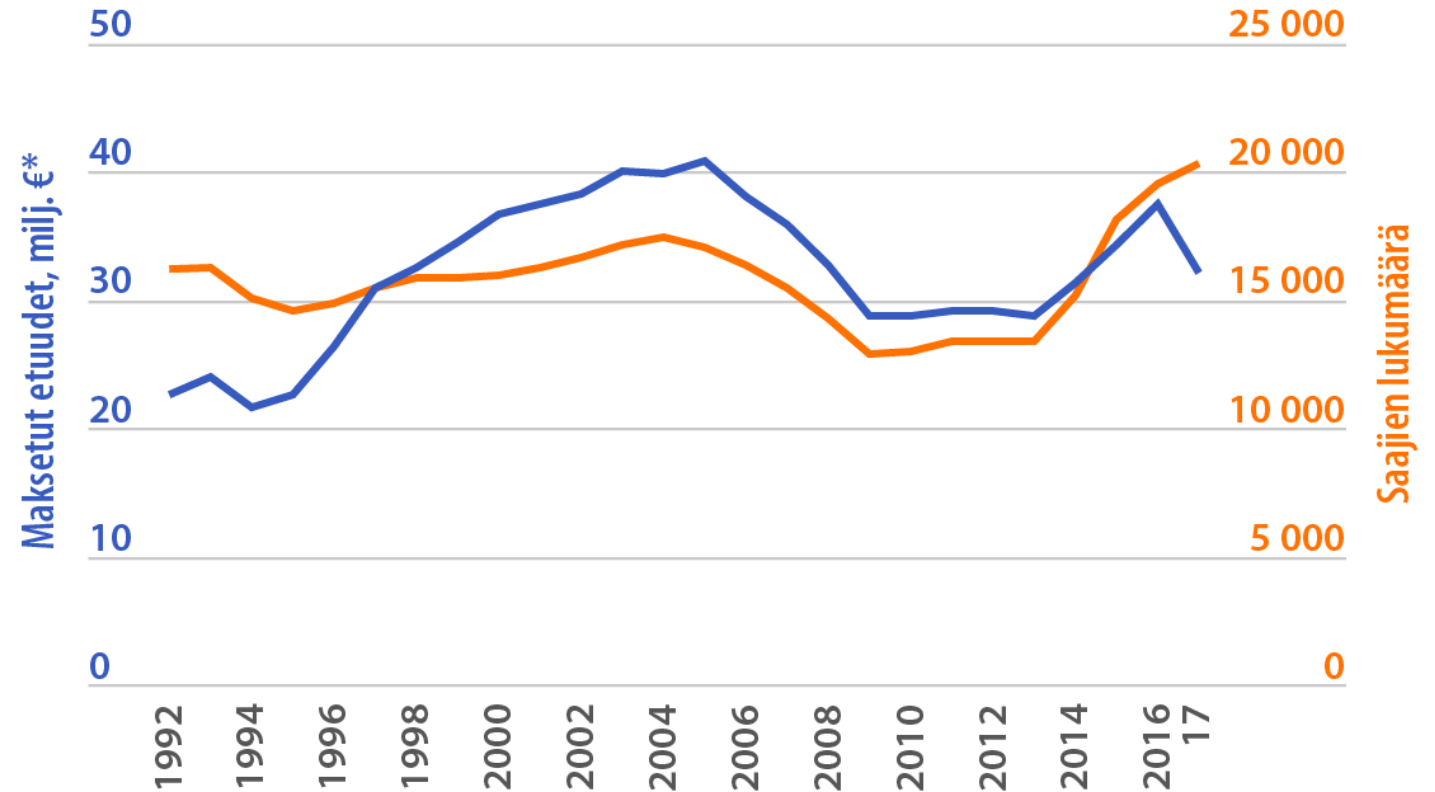

Ammatillinen kuntoutus

- Kela järjestää vakuutetun työ- ja ansiokyvyn tukemiseksi tai parantamiseksi taikka työkyvyttömyyden estämiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos asianmukaisesti todettu sairaus, vika tai vamma on aiheuttanut tai sen arvioidaan aiheuttavan lähivuosina vakuutetun työ- tai opiskelukyvyn ja ansiomahdollisuuksien olennaisen heikentymisen.
- Kelalla ei ole velvollisuutta järjestää ammatillista kuntoutusta, jos ammatillinen kuntoutus on järjestetty työeläkelakien tai erityisopetusta koskevien säännösten perusteella.

Kelan järjestämän ammatillisen kuntoutuksen kustannukset ja saajat

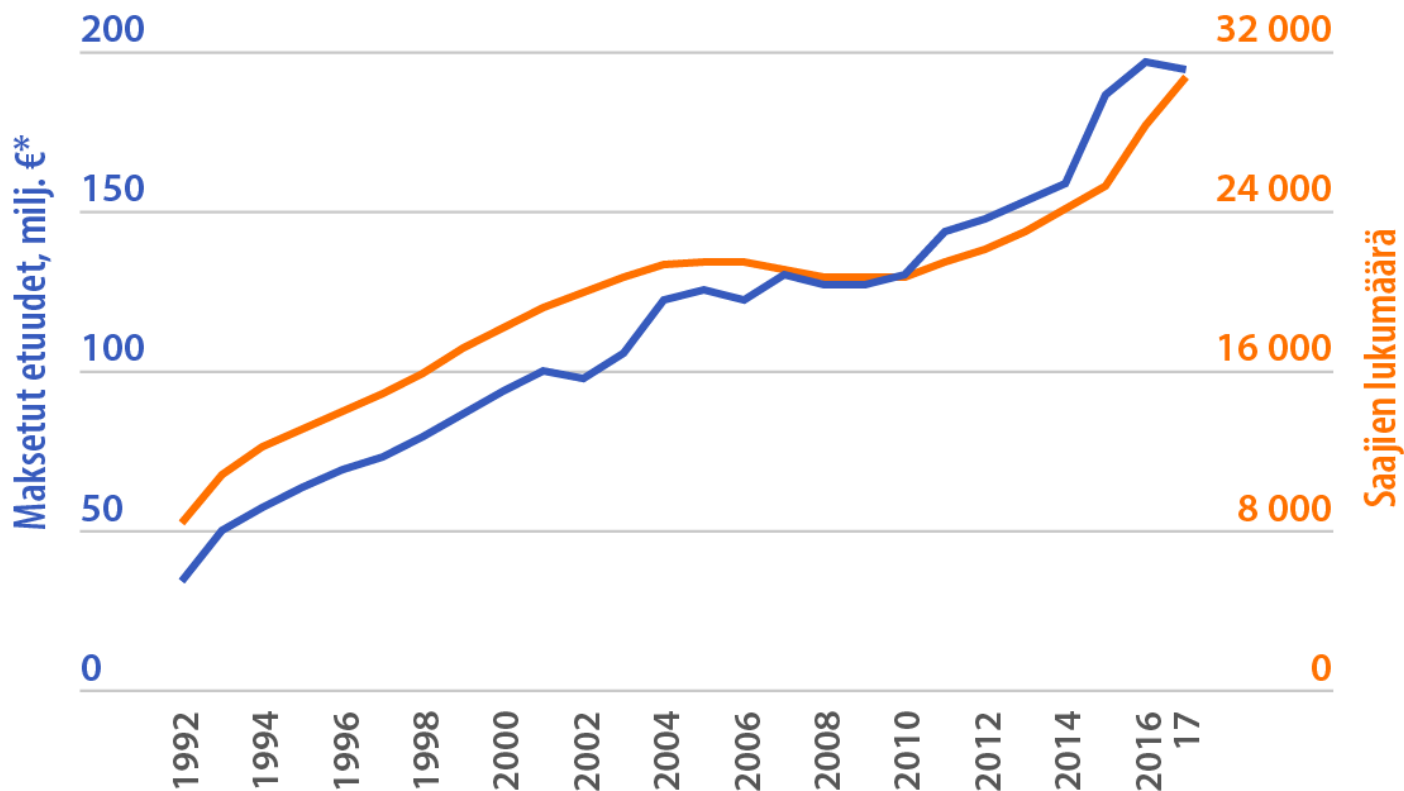

* Vuoden 2018 rahassa

Vaativa lääkinällinen kuntoutus

- Vaativa lääkinällinen kuntoutus on tarkoitettu alle 65-vuotiaalle vakuutetulle, joka ei ole julkisessa laitoshoidossa. Henkilöllä on oikeus saada hyvän kuntoutuskäytännön mukaista vaativaa lääkinällistä kuntoutusta työstä, opiskelusta tai muista arjen toiminnoista suoriutumista ja osallistumista varten KKRL:n 9 §:n ehtojen täytyessä.

Kelan järjestämän vaativan lääkinällisen kuntoutuksen kustannukset ja saajat

* Vuoden 2018 rahassa

Opiskelijoiden tukeminen

Asumistuet

Työttömyys

Tilapäinen poissaolo työmarkkinoilta

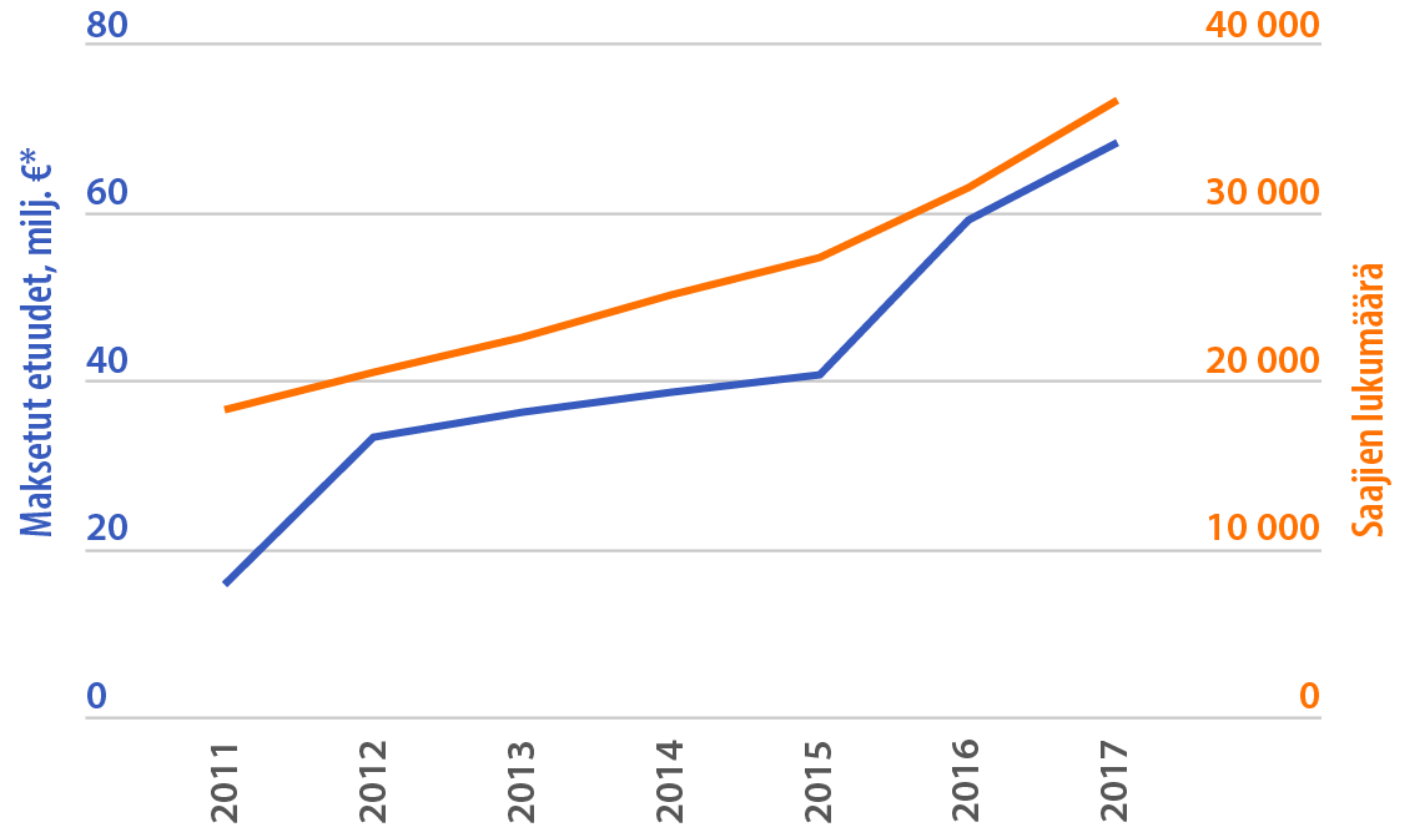
Lapsiperheiden tuet

Toimeentulotuki

Kuntoutus- psykoterapia

- Kela korvaa 16–67-vuotiaan vakuutetun työ- tai opiskelukyvyn tukemiseksi tai parantamiseksi tarkoituksenmukaista kuntoutuspsykoterapiaa, jos asianmukaisesti todettu ja diagnosoitu mielenterveydenhäiriö uhkaa vakuutetun työ- tai opiskelukykyä.
  - Korvaaminen edellyttää, että vakuutettu on mielenterveyden häiriön toteamisen jälkeen ollut vähintään kolme kuukautta asianmukaisessa hoidossa ja
  - psykiatrin lausunnon perusteella voidaan arvioida, että kuntoutuspsykoterapia on tarpeen työ- tai opiskelukyvyn tukemiseksi tai parantamiseksi.

Kelan järjestämän kuntoutuspsykoterapian kustannukset ja saajat

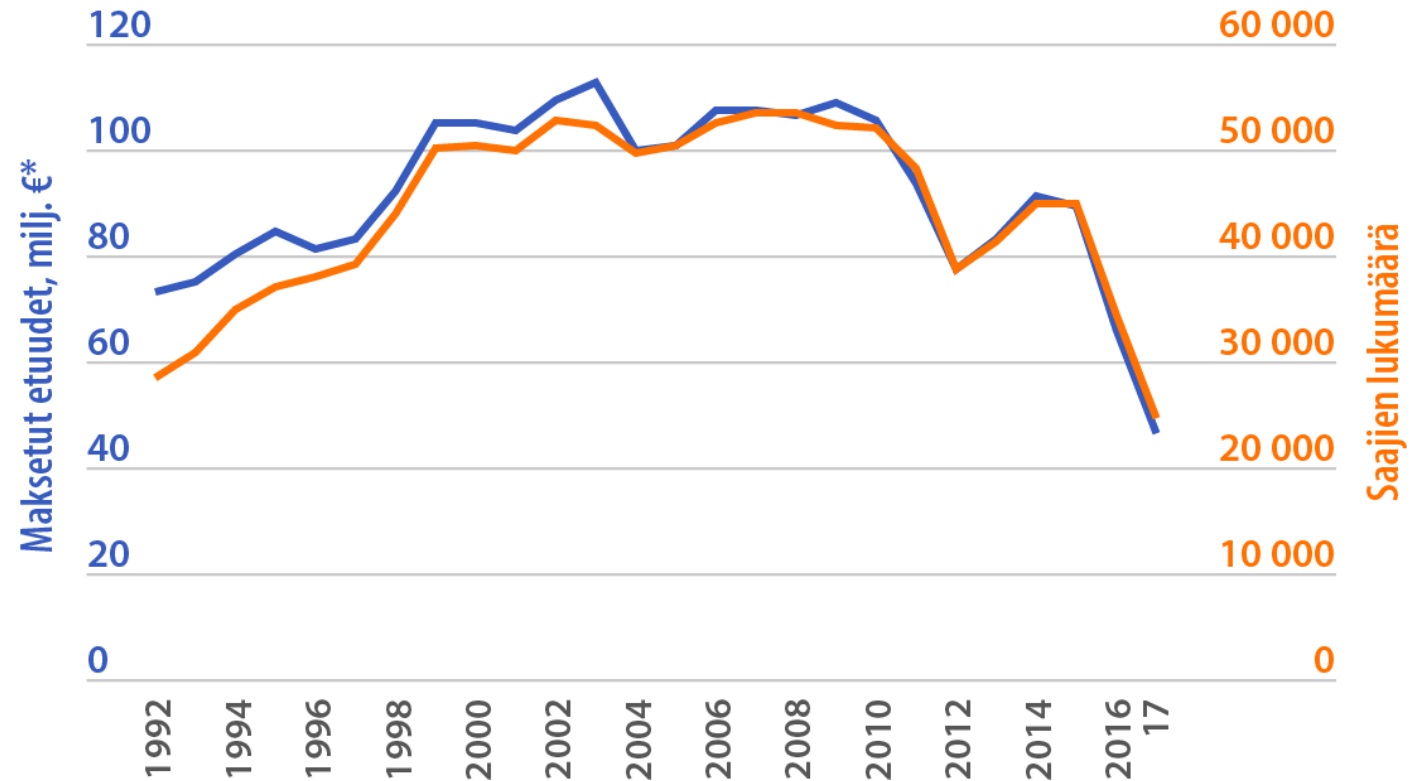

* Vuoden 2018 rahassa

Harkinnanvarainen kuntoutus

- Harkinnanvarainen kuntoutus täydentää Kelan ammatillista ja vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta.
- Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen tärkeimpänä tavoitteena on tukea kuntoutujien työ-, opiskelu- ja toimintakykyä.
- Harkinnanvaraisen kuntoutuksen suunnitelma laaditaan joka toinen vuosi neljälle seuraavalle kalenterivuodelle. Eduskunta päättää harkinnanvaraiseen kuntoutukseen käytettävän rahamäärän vuosittain.

Kelan järjestämän harkinnanvaraisen kuntoutuksen kustannukset ja saajat

* Vuoden 2018 rahassa

Opiskelijoiden tukeminen

Asumistuet

Työttömyys

Tilapäinen poissaolo työmarkkinoilta

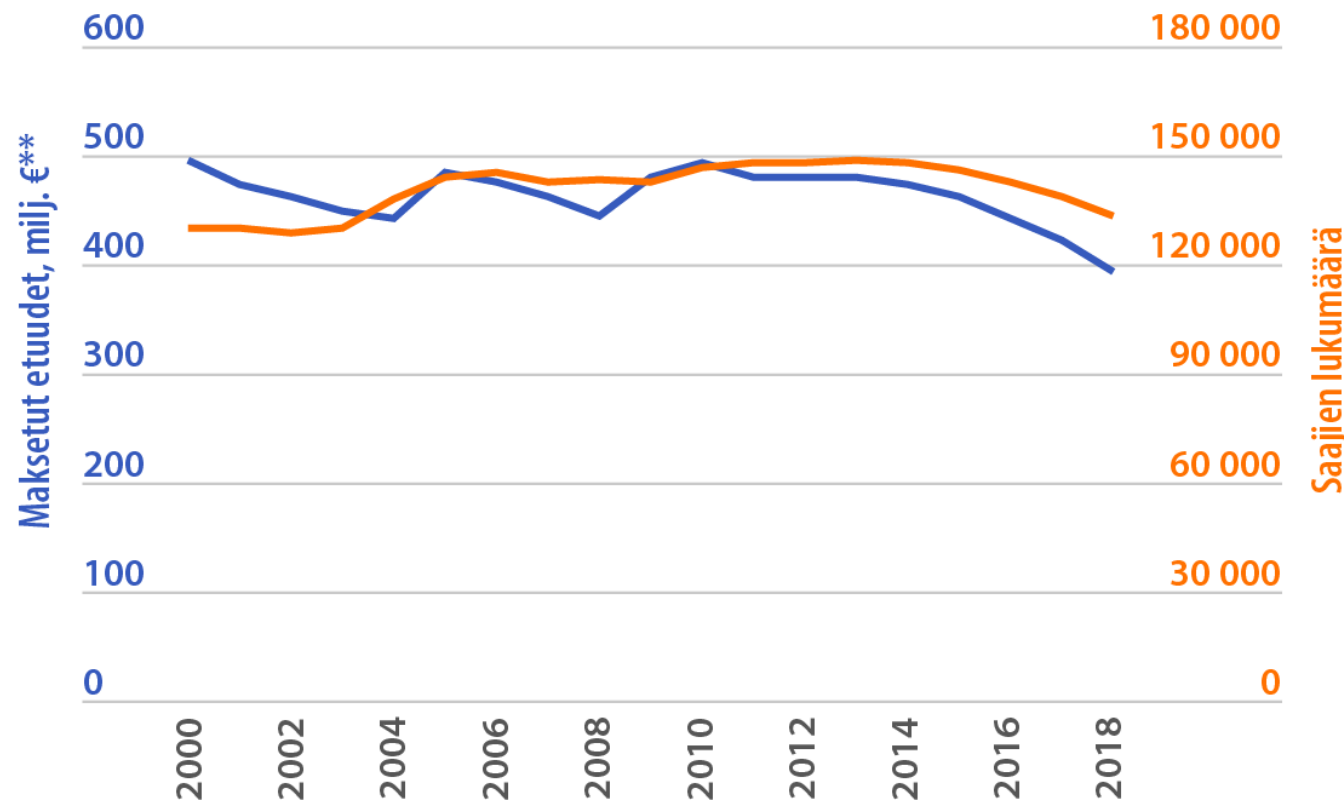
Lapsiperheiden tuet

Toimeentulotuki

Lastenhoidon tuet

- Lastenhoidon tuilla tuetaan lapsen vanhempia ja muita huoltajia lapsen hoidon järjestämisessä sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisessa.
- Kelan maksamia lastenhoidon tukia ovat:
  - kotihoidon tuki
  - yksityisen hoidon tuki
  - joustava hoitoraha sekä
  - osittainen hoitoraha.

Lastenhoidon tukien* saajat ja kustannukset

* Kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, osittainen hoitoraha ja joustava hoitoraha sisältäen Kelan kautta maksetut kuntalisät.

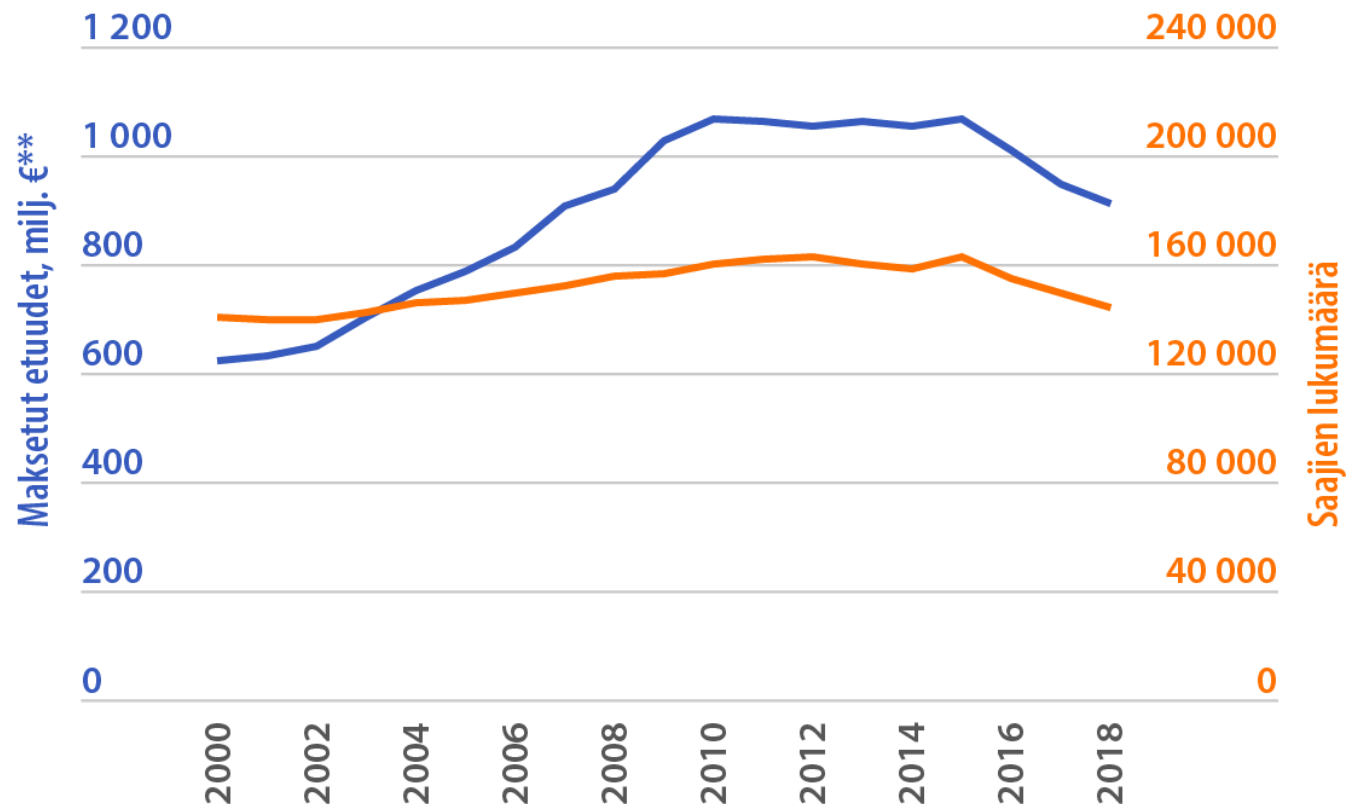
** Vuoden 2018 rahassa

Vanhempainpäivärahat

- Vanhempainpäivärahoilla on tarkoitus korvata raskauden, synnytyksen tai lapsen hoidon vuoksi ansiotyöstään pois jäävälle vanhemmalle vapaasta aiheutuvaa ansionmenetystä sekä taata tulottomille perusturva.
- Vanhempainpäiväraha on yhteinen nimitys etuuksille, joita ovat:
  - äitiysraha ja erityisäitiysraha,
  - isyysraha,
  - vanhempainraha ja
  - osittainen vanhempainraha.
- Vanhempainpäivärahan määräytyy yleensä työtulojen mukaan. Äitien keskimääräinen vanhempainpäiväraha oli v. 2018 63,09 euroa päivässä ja isien 81,32 euroa päivässä. Vähimmäismäärä v. 2019 on 27,86 euroa päivässä.
- Etuusmenot kääntyivät laskuun vuonna 2016, jolloin päivärahaan tehtiin leikkauksia. Samaan aikaan etuuden saajien määrä väheni edelleen.

Vanhempainpäivärahojen* kustannukset ja saajat

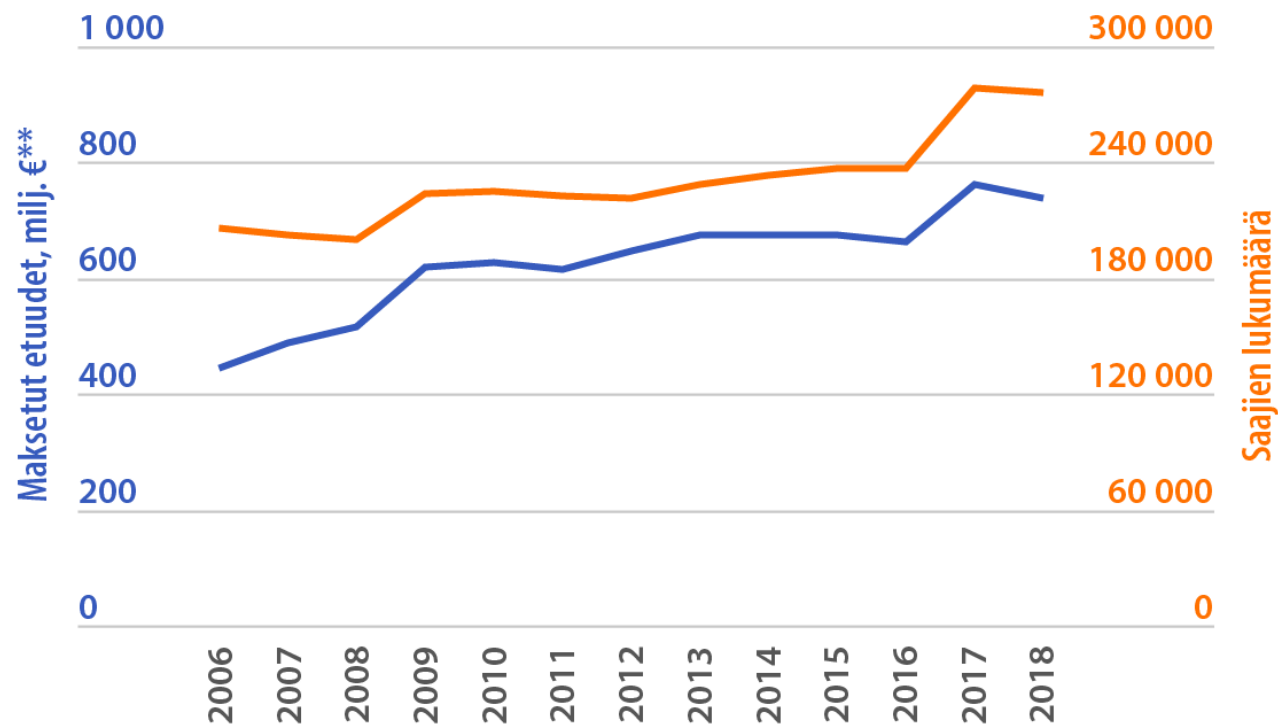
* Erityisäitiysraha, äitiysraha, isyysraha, vanhempainraha.

** Vuoden 2018 rahassa

Perustoimeentulotuki

- Sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki.
- Tarkoitus turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä.
- Määrä on lain mukaan määriteltyjen menojen sekä käytettävissä olevien tulojen ja varojen erotus.
  - Perusosa v. 2019 yksin asuvalla lapsettomalla aikuisella 497,29 euroa.
- Tilastojen valossa tarkoitus on hämärtynyt ja lyhytaikaisesta tuesta on tullut pysyvämpi tukimuoto.

Perustoimeentulotuen* kustannukset ja saajat

* Huom. Luvut eivät sisällä Ahvenanmaalle maksettua tukea, kuntouttavan työtoiminnan toimintarahaa eikä pakolaisille ja paluumuuttajille maksettua tukea. Maksetut tuet ovat bruttomäärisiä eli ne eivät sisällä palautuksia. Vuonna 2017 Kela-siirron myötä, osa ennen täydentävällä tuella korvattavista menoista muuttui perustoimeentulotuella korvattaviksi. Tämä kasvatti osaltaan perustoimeentulotuen menoja.

** Vuoden 2018 rahassa

Etunimi Sukunimi
titteli
Kela, Yksikön nimi, ryhmän nimi
@Twitter-tunnus

